

Dr. Ivo Šorli:

Iz prakse.

I. Močnejša.

Ker je bilo v sobi že nekoliko temno, s kraja nisem videl drugega nego precej visoko postavo, vso in popolnoma zavito v črne do tal segajoče pajčolane, kakor da bi prišla žalost sama k meni. Šele potem sem razložil pod širokim klobukom bled obraz.

Prosil sem jo, naj sede, segel po testament v njenih črnih rokavicah in se poglobil vanj. Kovinasta krsta za najmanj 2000 K, pogreb sam približno 5000 K, za rakev ne manj od 5000 K, za vzdrževanje groba obresti od 10.000 K, nagrobni spomenik za kakih 3000 K, ostala zapuščina za dobrodельne ustanove z njegovim imenom.

Ta se je pa dobro preskrbel, sem si rekel. Čudno se mi je le zdelo, da je akt doslej izkazoval komaj borih 800 kron aktivnega imetka. Ali bi mi gospodična ne pojasnila najprej tega?

— O, to je tako, se je odzvala s tako nepričakovano živahnostjo, da se je moja podzavestna groza pred toliko črnine takoj umaknila druge vrste in malo jasnejši grozi. To je tako: on ni imel premoženja — saj vidite iz imovnika, kaj je imel. Toda testament je napravljen za slučaj, da bi jaz prej umrla. V tem slučaju bi bil namreč po mojem testamentu podedoval vse moje precej znatno imetje on; in da pač ne pride niti vinar v roke njegovih ljudi, ki so bili vsi tako proti najini poroki, je napravil tako, kakor sem želela jaz.

Aha! sem si mislil, ni bil bedast ta dečko, da je tako vpošteval te želje. Če bi bil imel srečo, da bi zdaj on sedel tu pred mano, bi bil najbrže že na čistem, da se dajo take svotice že tudi drugače porabiti nego za kovinaste krste in dobrodельne ustanove.

Ali kakor da mi je brala na obrazu te črne misli, je že spet planila.

— Bila sem namreč težko bolna, ko sva napravila vsak svoj testament; in zdravniki so mu tudi povedali, da so izgubili vsako upanje. Ustavljanje njegove matere me je tako potrla, da sem si smrti res želela. Le čitajte dalje, boste videli, kako ji je celó to prepovedal, da bi ga prišla kropit. In takrat mi je tudi obečal, da pojde takoj za menoj ... Da me ne pusti niti eno noč same v

grobu ... je rekel ... Samo še pogreb mi preskrbi, spravi me takorekoč k počitku in potem pride ... Tako napravi in tako odredi, da bo že isti večer pri meni ... O, bila sem tega tako gotova, da sem kar čakala, kdaj pride smrt pome! ...

Tu se je oglasil literat iz mene:

— A od vas vendar ni zahteval take žrtve, gospodična? Za slučaj, da ... za nasprotni slučaj, recimo?

— Žrtve? Kaka žrtev je to? To se pravi ... se je nekoliko zbegala; — menda so prodrle moje prijazne oči skozi črnino, — to se pravi: kar se mene tiče, mi je izrečno priporočil, naj prej dobro premislim. Ako bi ne mogla prenesti njegove izgube, potem naj sicer ne nosim te žalosti vse življenje s seboj; toda, ako bom videla, da sem dovolj močna; naj se nikakor ne čutim vezane.

— No, vidite gospodična: Vi ste bili vendar močnejši od njega. Ni vedno opravičena beseda: šibki spol.

— Ah, kaj hočete, ko imam mater!

II. Šibkejša.

Sodni sluga mi je prinesel ob treh popoldne poziv, naj grem, ako le morem že danes v tako in tako hišo, preiskat in zapečatiti sobo šte. 20 takega in takega dekleta, ki so ga pravkar našli mrtvega v tem in tem hotelu.

Vzel sem torbico za akte pod pazduho, da bo vsak že kar videl, po kakih opravkih prestopam tak prag, in s pogledi vsako tako slabo sumnjo odklanjajočimi, sem se napotil tja gor v pregrešno ulico.

No, pred hišo so stali že trije drugi gospodje, od vsake oblasti po eden, nič manj vzvišeni nad vsak dvom. In tu sem izvedel še ostalo: v sobi onega hotela je čakal rezervni častnik dekleta že od jutra; ob devetih je bila prišla in sta se takoj zaprla. Točno opoldne so zaslišali iz sobe tri strele po vrsti; in ko so vdrli vrata, sta bila oba že mrtva. Človek je ustrelil najprej njo in potem še sebe.

Stopili smo v hišo in odšli v drugo nadstropje. Soba je bila zadostno označena s stražarjem pred njo, stoječim v sredi med toliko devojkami, kakor gol kol v rožnem grmu.

Odprli smo in začeli svoj posel. Nekaj denarja in zlatnine, njegova in njena slika v veliki obliki — lepa človeka, posebno on s svojim živim obrazom — kup pisem. Vse to ni imelo niti duha po zločinu in je pritikalo torej meni. In ko je vsakdo od ostalih